

Grup EDURISC

Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC

Diàriament en els centres educatius es produeixen accidents (cops, caigudes, accidents estructurals i de l'edificació, etc.) i incidents (robatoris, furts, conflictes, casos d'assetjament, etc.) que podrien haver-se evitat amb una adequada planificació i implementació de mesures preventives. Per evitar aquest tipus de situacions que, afortunadament i en la majoria de casos, no són de gravetat, es requereix aplicar detingudament la normativa de seguretat i vigilar permanentment els entorns i activitats educatives.

La gestió de la seguretat és, per tant, una necessitat, requerint que en els centres educatius s'estableixin processos dirigits a la identificació i control dels perills presents en l'entorn escolar. L'anticipació i l'articulació de plans d'actuació adaptats a la realitat i idiosincràsia de cada institució permeten reduir la presència dels perills i reduir el risc de danys, tant personals com materials.

És fonamental que els equips directius dels centres educatius sàpiguen què passa en els seus centres en relació a la seguretat i a les activitats preventives. Aquest fet exigeix desenvolupar processos avaluatius que determinin fins a quin punt els centres educatius són segurs.

El Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC, instrument elaborat pel Grup de Recerca EDURISC de la Universitat Autònoma de Barcelona (<http://edo.uab.cat/es/content/grupo-edurisc>) serveix a aquest propòsit, permetent als centres educatius autoavaluar la seva seguretat i reflexionar sobre la seva situació particular, facilitant, també, la presa de decisions i l'establiment d'accions per a la millora.

Específicament, el Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC és una eina informatitzada de fàcil aplicació que aporta resultats concrets en relació a diversos àmbits de seguretat. A través de la resposta en línia del Qüestionari, els centres identifiquen quin és l'estat actual de la seva seguretat, comptant amb suficient informació que els permeti decidir com reduir la presència dels perills existents i prevenir la generació de nous. En aquesta línia, el instrument:

- Ofereix un diagnòstic particular del Nivell de Seguretat Integral (NiSI) del centre educatiu, a partir de la consideració de diversos àmbits i aspectes.
- Propicia processos de reflexió sobre seguretat integral, concretament, sobre els riscos i perills presents en el centre educatiu, així com de les mesures i actuacions preventives que es poden establir per a evitar-los o prevenir-los.
- Possibilita la millora de les actuacions en matèria preventiva.
- Promou la cultura de la seguretat i la prevenció entre tota la comunitat educativa, especialment entre el professorat i l'alumnat.

A més, el procés de resposta en línia del Qüestionari suposa un exercici de reflexió i aprenentatge en sí mateix, ja que la persona que el respon rep retroalimentació constant. L'aplicatiu conté apartats d'ajuda,

propostes de millora específiques per a cada qüestió i permet, a més, accedir a múltiple informació i documentació externa disponible, entre altres, a la pàgina web del Institut de Seguretat i Higiene en el Treball.

A diferència d'altres eines que propicien processos d'autoavaluació en centres, el Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC proporciona, una vegada finalitzat el procés de resposta, un informe personalitzat en 'pdf' que sintetitza els resultats del Nivell de Seguretat Integral (NiSI) del centre educatiu, oferint, també, mesures orientatives per a millorar aquells àmbits de seguretat en els que es detecten majors deficiències.

El Qüestionari pot així concebre's com a punt de partida per a la reflexió i valoració de la seguretat integral del centre educatiu. Mitjançant els aspectes generals que es presenten en el mateix, la comunitat educativa pot planificar mesures correctives i preventives adaptades a la realitat particular d'organització i funcionament.

Encara que el Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC està especialment pensat per als centres d'ensenyament obligatori, tant de titularitat pública com privada, la seva aplicació també es recomana en centres d'educació infantil i formació professional, al contenir qüestions de caràcter general.

El seu propòsit fonamental és afavorir la cultura de la seguretat i, des d'aquesta perspectiva, es pot considerar un complement a d'altres tipus d'avaluacions de riscos que poden realitzar-se en els centres educatius. En cap moment reemplaça avaluacions més exhaustives que puguin ser realitzades per personal expert i que són igualment necessàries.

El procés de resposta al Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC és molt senzill, permetent obtenir una avaluació completa del Nivell de Seguretat Integral (NiSI) del centre educatiu en només tres hores. No és necessari un coneixement específic i particular sobre seguretat, sent més important el coneixement sobre les dinàmiques específiques del centre escolar.

A grans trets, el procés de resposta es divideix en tres etapes:

1. S'accedeix a la plataforma, s'introdueixen les dades del centre i s'escullen els àmbits de seguretat que es volen avaluar. Donat el caràcter autoavaluatiu del Qüestionari i amb l'objectiu d'oferir als centres educatius l'oportunitat de realitzar avaluacions de seguretat ajustades a les seves necessitats, l'índex permet escollir entre un total de trenta-sis àmbits de seguretat (veure taula 1), dividits en el que considerem la dimensió estàtica i dinàmica del risc, fet que permet tant processos parcials (selecció d'alguns àmbits) com globals (selecció de tots els àmbits) d'avaluació de la seguretat integral.
2. S'inicia el procés de resposta a les qüestions. Totes les preguntes compten amb un apartat d'ajuda i generen respostes automàtiques amb propostes per a la millora de la seguretat, així com fonts de consulta addicional, en cas que la resposta donada pel centre pressuposi l'existència d'un perill en el centre educatiu.
3. Una vegada emplenat tot el Qüestionari, els centres tenen l'opció de generar, automàticament, un informe en 'pdf' que presenta, sintèticament, els resultats de l'avaluació de la seguretat integral d'aquells àmbits als que el centre els hi ha donat resposta, presentant, també, mesures

per a la millora de la seguretat integral en aquelles àrees en les que el centre educatiu hagi obtingut puntuacions que es situen per sota o al límit del que es considera aconsellable.

Taula 1. Estructura del Qüestionari d'Autoavaluació EDURISC. Àmbits per a l'avaluació.

DIMENSIÓN ESTÁTICA	DIMENSIÓN DINÁMICA
1. Riscos físics – Patologia de les edificacions	1. Trànsit i circulació
2. Acumuladors d'aigua calenta	2. Transport escolar
3. Calderes d'aigua calenta sanitària o calefacció	3. Recollida d'alumnes
4. Emmagatzematge de productes químics	4. Mesures de protecció aplicables a la seguretat física
5. Emmagatzematge de gasos líquids: petroli	5. Protecció anti-intrusió
6. Instal·lacions de gas natural	6. Protecció contra actes violents
7. Aparells consumidors de gas	7. Tecnologies de la Informació i la Comunicació
8. Instal·lacions elèctriques de baixa tensió	8. Protecció contra el tràfic i el consum de drogues
9. Ascensors i muntacàrregues	9. Prevenció contra la inseguretat social
10. Extintors	10. Prevenció del risc físic dels alumnes
11. Instal·lacions fixes	11. Prevenció d'altres riscos dels alumnes
12. Instal·lacions petrolíferes d'ús propi	12. Prevenció del risc físic del personal docent
13. Instal·lacions frigorífiques mitjanes	13. Prevenció del risc psicològic del personal docent
14. Instal·lacions tèrmiques	14. Prevenció del risc ergonòmic del personal docent
15. Instal·lacions d'aigua calenta sanitària i aigua freda de consum humà	15. Equip dirigent i personal responsable de les activitats del temps de lleure
16. Pla d'autoprotecció	16. Farmaciola escolar
17. Autorització municipal	17. Dispensa de medicaments
18. Fonts radioactives	
19. Accessibilitat	